

فصل: ۱۵ تبادل با محیط

۱- نقش دستگاه تنفس را بیان کنید؟

فراهرم کردن اکسیژن را برای سلول‌ها و دور کردن کربن دی‌اکسید از سلول‌ها می‌باشد.

۲- اجزای دستگاه تنفسی را نام ببرید

بینی - حلق - حنجره - نای - نایزک‌ها
کیسه‌های هوایی - شش‌ها - پرده دیافراگم

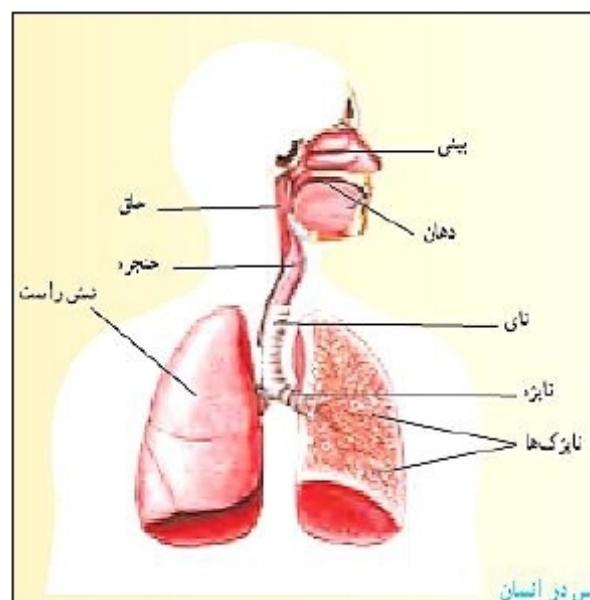
نکته ۱: در انتهای نایزک‌ها کیسه‌های هوایی قرار دارد.

۳- چرا تنفس با بینی بهتر از تنفس با دهان است؟

مُخاط حفره بینی دارای غُدده‌های مخاطی و مُرکهای جنبنده فراوان است و هوای وارد شده به بینی را گرم، مرطوب و تصفیه (آگرفتن گرد و غبار) می‌کنند در صورتی که در دهان این اعمال صورت نمی‌گیرد

۴- تبادل هوا در چه قسمی از دستگاه تنفسی انجام می‌شود؟

تبادل هوا در کیسه‌های هوایی؛ انجام می‌شود

در اطراف کیسه‌های هوایی مویرگ‌های خونی فراوانی وجود دارند

بین این مویرگ‌ها و کیسه‌های هوایی تبادل گازهای تنفسی (اکسیژن و کربن دی‌اکسید) انجام می‌شود.

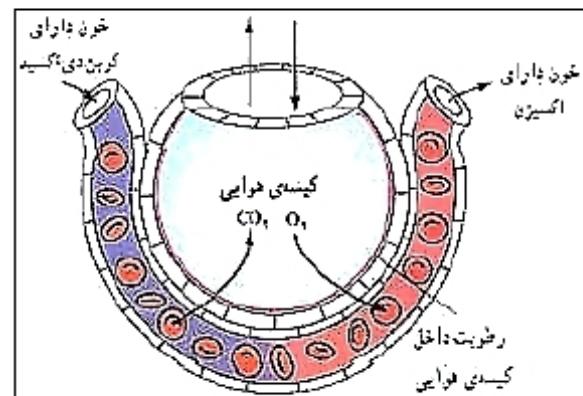
۵- اهمیت وجود اکسیژن در سلول‌ها را بنویسید.

در آزاد کردن انرژی موادی مثل قند‌ها و چربی‌ها شرکت کند

۶- کربن دی‌اکسید در کجا تولید می‌شود؟

در سلول‌ها تولید می‌شود. این گاز سپس وارد خون می‌شود تا از

طریق بازدم از بدن خارج شود.

۷- عمل تنفس شامل چه مرحله‌ی است؟

عمل تنفس در انسان شامل دو مرحله‌ی دم و بازدم است.

ورود هوا از محیط بیرون به درون شش‌ها، مرحله دم و خروج آن از شش‌ها به بیرون بدن مرحله بازدم می‌باشد

کربن دی‌اکسید تولید شده در سلول‌ها وارد خون می‌شود تا از طریق بازدم از بدن خارج شود

نکته ۲: در هوای سالم و بدون آلودگی حدود ۲۱٪ اکسیژن وجود دارد

۸- دیافراگم چیست و چه تأثیری در عمل دم و بازدم دارد

در پایین قفسه سینه پرده دیافراگم قرار دارد که با تغییر شکل خود باعث دم و بازدم می شود . به این ترتیب که در عمل دم با پایین رفتن پرده دیافراگم ، حجم قفسه سینه افزایش می یابد و هوا وارد شش ها می شود و در بازدم با بالا آمدن پرده دیافراگم ، حجم قفسه سینه کاهش یافته و هوا از شش ها خارج می شود.

۹ - صدا چگونه تولید می شود ؟

حنجره بعد از حلق و در ابتدای نای قرار دارد . درون آن دو پرده می گویند وجود دارد که به آن تارهای صوتی می گویند عبور هوا از میان این دو قسمت باعث ارتعاش و تولید صدا می شود.

۱۰ - صدا در هنگام حرف زدن در مرحله دم انجام می شود یا بازدم ؟

در بازدم . به این ترتیب که در بازدم ، هوا از بین تارهای صوتی عبور کرده و با ارتعاش آن ها صدا تولید می شود .

۱۱ - چرا کشیدن سیگار فرایند تنفس را مختل می کند ؟

در افراد سیگاری ، مُرگ ها و غده های ترشح کننده مُخاط نای کم کم از کار می افتد بنابراین چنین افرادی برای خارج کردن ذرات موجود در دود سیگار ، دچار مشکل می شوند و اغلب سرفه می کنند تا این ذرات را خارج کنند

۱۲ - اجزای دستگاه دفع ادرار را نام ببرید . نام گذاری تصویر مهم است

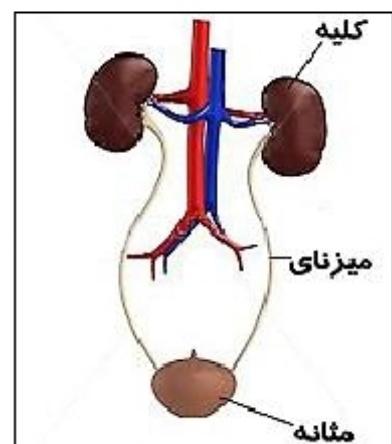
شامل ۱- کلیه ۲- میزنای ۳- مثانه مجرای دفع ادرار (میز راه) است

۱۳ - نقش کلیه را در دستگاه دفع ادرار بنویسید

۱ - دفع مواد سمی مانند اووه ۲ - دفع نمک های اضافی بدن

۳ - دفع مازاد آب بدن به صورت ادرار

۱۴ - مکان کلیه ها در بدن کجاست ؟

کلیه ها به صورت دو اندام لوپیایی شکل در طرفین ستون مهره ها

و در بالای ناحیه کمر قرار دارند.

۱۵ - به هر کلیه چه رگ هایی متصل است ؟

به هر کلیه یک سرخرگ وارد می شود . این سرخرگ انشعابی از آئورت است که خون را برای تصفیه به این اندام می آورد . خون تصفیه شده ، سپس توسط یک سیاهرگ از کلیه خارج و به بزرگ سیاهرگ زیرین می ریزد.

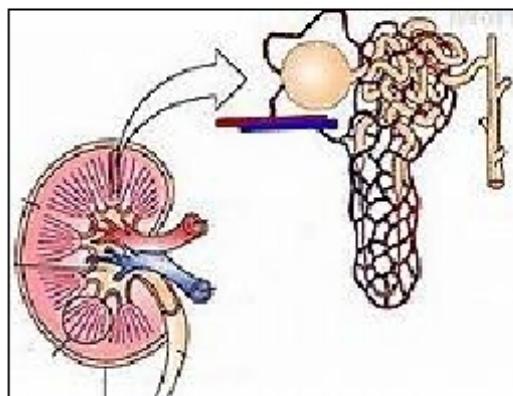
۱۶ - فرق خون سیاهرگی و سرخرگی کلیه با یقین سرخرگ ها و سیاهرگ ها چیست ؟

در کلیه برخلاف سایر اعضای بدن ، سرخرگها حاوی مواد زاید هستند

و سیاهرگ مواد زاید ندارد و حاوی مواد تصفیه شده در کلیه است (مانند سرخرگ و سیاهرگ ششی)

۱۷ - کلیه از چه بخش هایی تشکیل شده است ؟

از دو بخش درونی (مرکزی) و بیرونی (قشری) تشکیل شده است

۱۸- نفرون چیست؟

در کلیه میلیون ها لوله‌ی پیچ در بیچ وجود دارد که به آن‌ها لوله ادراری یا نفرون می‌گویند.

۱۹- نقش نفرون‌ها (لوله ادراری) در کلیه چیست؟

کار اصلی کلیه‌ها را این لوله‌ها انجام می‌دهند:

یعنی خون را تصفیه و مواد دفعی آن را جدا می‌کنند.

۲۰- نفرون‌ها چگونه باعث تصفیه خون در کلیه می‌شوند؟

نفرون‌ها مواد زائد مثل اوره و نمک‌های اضافی خون را به همراه مقداری آب از مویرگ‌ها می‌گیرند و ادرار را می‌سازند. ادرار تشکیل شده در نفرون‌ها به لگنجه می‌ریزد و از آنجا از طریق میزنانی به مثانه وارد و در آن جا ذخیره می‌شود.

۲۱- احساس دفع ادرار چگونه ایجاد می‌شود؟

وقتی حجم ادرار در مثانه از حد خاصی بیشتر شود

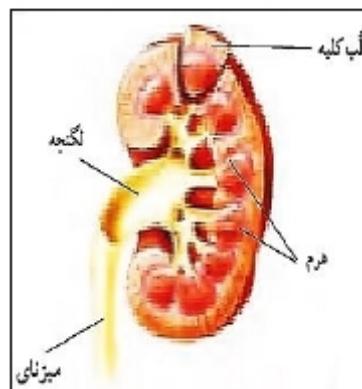
(حدود ۴۰۰ سی سی در افراد بالغ)، احساس دفع ادرار ایجاد می‌گردد.

نکته ۳: نگه داشتن ادرار به مدت زیاد در مثانه ممکن است باعث رسوب مواد

معدنی در مثانه و تولید سنگ مثانه گردد.

۲۲- منظور از محیط داخلی بدن چیست؟

سلول‌های بدن در میان مایعی بین سلولی قرار دارند که به مجموع آن‌ها محیط داخلی می‌گویند.

۲۳- کلیه چگونه باعث تنظیم آب بدن می‌شود؟

کلیه‌ها با کم و زیاد کردن دفع آب به صورت ادرار این تنظیم را انجام می‌دهند

۲۴- مهم ترین کار کلیه چیست؟

تنظیم میزان آب بدن است. کلیه‌ها با کم و زیاد کردن دفع آب

به صورت ادرار این تنظیم را انجام می‌دهند

نکته ۴:

بروز بعضی از بیماری‌ها مثل سنگ کلیه و سنگ مثانه بسیار دردناک و خطرناک است و ممکن است حتی به از کار افتادن کلیه و مرگ منجر شود. استفاده از آب‌های دارای مواد معدنی مناسب و استاندارد در جلوگیری از این بیماری‌ها مؤثر است.